

Razne stvari.

Naše slike.

Glava na 1. strani današnje številke nam kaže Aleksandrijsko palačo egiptovskega podkralja ali kediva. Palača je na malem polotoku in se imenuje Ras et-Tin. Kratko smo jo omenili v lanskem letniku na str. 230. Palača stoji na lepem prostoru, kar se dobro vidi z morske strani. Podkralj biva po letu večkrat tukaj. Na levi strani se vidi na sliki temen stolp. To je znani Aleksandrijski svetilnik, »pharos«. — Davorina Trstenjaka gledajo tukaj bralci na dveh slikah. Obe sta posneti natančno po fotografijah. Druga (na str. 51) ni odveč, ker nam kaže celo postavo — veliko in krepko — pokojnega Davorina. (Fotografični posnetek je naredil po neki drugi sliki urednik.) — Zapuščena pevka (str. 57). Tu podajemo delo mladega slikarja, Ant. Gvaiz-a, Ljubljancana, (rojen. leta 1865.) sedaj bivačnega na Dunajski akademiji. Slikar si je mislil — kakor nam je razložil sam svoj predmet — pevko, ki si je po dnevu s petjem pridobila nekaj novčičev, a zvečer ne vé, kam bi šla. Nebu toži svojo revo. Mesec se je dvignil na obzorje, zimski nočni mraz pritiska. Podoba pevke je posneta po istini, slikar jo je gledal v Dalmaciji, a tukaj nam kaže sploh zapuščenege reveža v bridkem zimskem času. Gosp. Anton Gvaiz je Ljubljancanom znan po več slikah, katere je razstavil pri Kolmanu in Obrezi; nekatere so: Menih; protestantovski duhovnik; mlado dekle; stara žena z naočniki (portrait); Grkinja; star mož; orijentalka; rože i portrait numizmatika Jelovska. Upamo, da bode mladi gospod, ki je že sedaj tako plodovit, storil še veliko na polju slikarstva za svojo ožjo domovino, upamo, da ga bodo domačini radi podpirali z naročili svetih in zgodovinskih podob, posebej še upamo, da bode »Dom in Svet« pokazal še marsikak izdelek njegovega čopiča ali peresa. — Drugi naš sotrudnik, naročnikom našim že dobro znani gosp. Jos. Germ, tudi bivajoč na Dunajski akademiji, podaje nam dve Bosanki, narisani po fotografiji, kakor nam podaje tretji umetnik naš, gosp. Jos. Zeplichal, Kajirskega dečka z oslom.

Egiptovski podkralj Abbas. (Po fotografiji.)

O predmetih slik nam ni treba govoriti, ker ti sliki pojasnjujeta naše sestavke o Bosni in Egiptu; gledé na gosp. risarja pa samo obžalujemo, da je »Dom in Svet« tako majhen in jima ponuja tako malo prilike za objavljanje njunih del. — »Pri učenju talmuda« nam kaže učitelja in dva učenca židovske vere, ki se pečajo s talmudom, t. j. židovsko versko učno knjigo. Mi nismo nikakor prijatelji naukom, ki se nahajajo v talmudu, a slika nas je zanimala zaradi značilnih obrazov in lepe skupine. — »Egiptovski kedive (podkralj) Abbas.« Slika je natančna, narejena po fotografiji iz lanskega leta. Devetnajst let stari mladenič vlada sedaj Egiptet jedno leto za očetom Tefvikom. Tako mogočen se ne vidi po zunanje, da bi ga človek primerjal nekdanjemu Faraonu. — Šolal se je na Dunaju s svojim mlajšim bratom. Pravijo, da ni prijatelj Angležem. Prav pred kratkim je nastal razpor med njim in Angleži.

Belokranjski pregovori in reki.

(Priobčuje J. Š.)

Rana ptica projde.
Deca so greh i smeh.
Luka sneg osmuka.
Ki se valja, se zavalja.
Od póvoja do groba.
Glad nima oči.
Izza rana je sveča.
Božja je najjačja.
Mesa pljug ne orja.
I mlade jance koljejo.
Ki pojé tujo kokóšico,
naj priveže svojo za nóžico.

Vuk povrne dlako, a čudi nikdar.

Muži se vežejo z jeziki, voli s štriki.

Niti je malo jeden, niti preveč sedem (n. otrok, ako je hudoben, ali pa, ako so pridni.)

Mati molčecemu detetu nič ne veruje.

Lahko se z drugim dicit.

Svoj snop vsakdo slobodno odda.

Vino je zmirom kuhano i pečeno.

Nésreča gre zmirom okolu.

Ki prvi dojde, njemu dévojka.

Ki konja kupi, kupi i oglavnik (uzdo).

Ni se ródil, ki se ne nápelje.

Kada je vuk v selu, ni psu počinka.

Kada je pun kal kač, ne puščaj dece k njemu.

Ubog muž, gótova laž.

Dober kaj (kakor) dober dan.

Vsak naj na svoja kola pazi.

(Dalje.)

deželo. Pa tudi ne po krivici. Saj vemo, kaj je storil Turek, kjer si je podjarmil krščanske narode. — To še dokaj neznan in temno deželo nam opisuje navedena lepa knjiga. Čim manj je novejših del o Albaniji, tem vrednejše je to delo, da se ga spominjamo, zlasti, ker ima veliko (skoro samo izvernih) slik, bodisi krajev, bodisi znamenitih množ, posebej škofov in misijonarjev. Najprej nam opisuje naš pisatelj zgodovino Albanije, potem govori o narodopisnih in kulturnih straneh, zlasti o veri, dalje pa obširno o posameznih škofijah: nadškofiji antivarski (barski), škodarski, škofiji leški, pulatenjski, sappijski, opatiji Miriditov v Orošči, nadškofiji draški (Durazzo) i skopijski, naposled o misijonu v Gorah. Dasi opisuje gosp. p. Czerminski Albanijo tudi v «Missijah Katolickih», vendar je to delo samo zase. Pisatelj teh vrstic vé iz svoje izkušnje, koliko se je p. Czerminski trudil za to delo, zlasti za dobre slike. Vrh tega je potoval pisatelj lansko poletje sam v Albanijo, da si tam ogleda znamenitejše stvari, pa se tudi pouči o virih. Zato pozdravljamo in radi priporočamo to delo, ki je Poljakom posebno še zaradi krasne oblike res v čast. Tudi Slovenec bi se ga razveselil, in kak mladenič bi morebiti dobil veselje za misijonarja v tej deželi. Tudi v tem listu smo že namerjali pisati o Albaniji, ker

imamo nekoliko izvernih poročil o onih krajih, a nimamo prostora.

Między Słowianami. Przez Ks. Jana Badeniego T. J. Zeszyt pierwszy. Kraków. Druk Wł. L. Anczyca i Spolki. 1893. 8°. Str. 153. — Predlanskim po letu je potoval jezuit p. Janez Badeni po glavnih jugoslovanskih mestih in se skozi slovaško Ogrsko vrnil domov. Kar je na tem potovanju videl in slišal, to je potem pribil v poljskem mesečniku «Przeglądu Pow-szechnem» (občnem pregledu), potem pa objavil še v posebnem odtisku — delu, katero imamo pred seboj. Iz te knjige bi se dalo povedati marsikaj zanimivega za naše čitatelje, ker govori pisatelj prav obširno o Slovincih, posebej še o našem listu. A deloma nečemo, deloma ne moremo, ker je tako tesna s prostorom. Kogar bi zanimalo, kako piše poljski pisatelj o Slovincih, temu priporočamo to knjigo, katero mu rado oskrbi tudi naše upravništvo. Iz ust dveh Poljakov samih sem slišal lani, da je pri njih vzbudil ta spis gosp. Badenega mnogo zanimanja za nas Slovence. Zato mu izrekamo po tej poti srčno zahvalo, zlasti še gledé na naš list. Poleg Slovencev opisuje tudi Hrvate, Srbe in Slovake. Želimo iz srca, da bi za tem (l.) velikim sešitkom izšel kmalu še drugi z mnogimi nasledniki.

Dr. Fr. L.

Razne stvari.

Naše slike.

Lahko opišemo današnje slike prav kratko. Prva mala slika na strani 145. nam predočuje Konstantinovo zmago pri Milvijskem mostu in je posneta po Rafaelovi sliki v «stanci Konstantinovi». — O Sienkiewiczzu, slavnem poljskem pisatelju, ne moremo danes poročati natančnih podatkov, upamo pa, da bo de možno še letos. Sedaj je na potovanju. — Gledé na Slomšekovo sliko in na govor pri slovesnosti mariborski treba opomniti dve stvari. Podoben govor o Slomšku je imel leta 1862. tudi gosp. Kosar, sedanjí dekan mariborske stolnice, in ga izdal z naslovom: «Beseda v slavni spomin na slovstvene zasluge pokojnega kneza in škofa Lavatinskega Antona Martina Slomškega. Govoril Frančišk Kosar, špiritval v Marburškem semenišu o shodu Marburške čitavnice 26. oktobra 1862. (Čisti znesek v prid semeniške cerkve v Marburgu.)» V Ljubljani. Natisnil Jožef Blaznik. 8°. Str. 24. Druga stvar je sklanja imena Slomšek — Slomškega. Tako smo ravnali: 1. Ker je tako pisal gosp. pisatelj in govornik; 2. ker Štajerci tako govore in so uredniku že očitali, ko je pisal v «Drobtincah» «Slomška»; 3. tako piše pok. Marn, piše tudi izdajatelj njegovih del, gosp. Mih. Lendovšek; 4. ker se dá vsaj dobro opravičiti z blagoglasjem. Zato ,pustimo Štajercem Slomškega', kakor

so mi rekli, tem bolj, ker pravijo oni v imenovalniku «Slomšek», mi pa — menda večinoma — «Slomšk». — Podoba Žal. Mat. Božje je skoro gotovo najlepše delo pok. Jurija Šubica. Dalo bi se o tej sliki mnogo pisati. Jurij jo je slikal l. 1886., meseca julija. Visoka je 2·32 m in široka 1·22 m. Sedaj visi v Poljanski cerkvi; napraviti jo je dal sedanji g. župnik Ramoveš. O barvah slike omenjamo, da je Marijin plašč višnjev, zagrinjalo čez glavo črno, peča okrog glave je bela, rokav spodnjega oblačila pa rdeč. — Slika na str. 176 naj kaže, kako cvete čajevc. Posneta je po fotografiji in je torej natančna pa resnična.

Belokranjski reki in pregovori.

(Priobčuje J. Š.)

Stari voli potegnejo iz drage.
 Ki dela, tri dni duglje živi.
 I star vuk ódnese janje.
 Neče strelja v kóprive.
 Lahko se z drugim dičiti.
 I cigan ima včasih dobrega psa.
 Kdor pravi, da ne laže, naj mu hiša zgori.
 Pred vlaškím Božičem ni zime, pred vlaškím
 Petrovim ne vročine.
 Ki konja kupi, kupi i glávnik.
 Ne boj se male zdele, a boj se malega lonca.